

Bild E 00959 Disponent Sandbergs änka med flera framför Åbacka paviljong. Foto: Maja Åström

Historik

Vid Strömsholm, ca 5 km från Bureälvens utlopp, låg Bureås äldsta såg, i drift från 1797 till 1898. Bure bolag startade på 1870-talet även en ångsåg nere på Snöskäret, men det var uppe vid Strömsholm som herrgården för förvaltaren fanns. Under 1800-talets senare del bodde där Johan Marklund, som då var huvuddelägare i aktiebolaget. När Marklunds måg J G A Sandberg skulle överta uppgiften som bolagets förvaltare, uppfördes en ny gård i ett vackert läge, ca 1 km nedströms Strömsholm. Gården fick namnet Åbacka.

Vid älven öster om huvudbyggnaden står den aktuella trädgårdspaviljongen som användes som lusthus. Den skall ha inköpts 1897 och varit byggd för Världsutställningen i Stockholm samma år. Den fraktades med båt upp till Bureå och ställdes upp på Åbacka, på den plats den fortfarande har. Under paviljongen urgrävdes en matkällare. Nuvarande ägare är Skelleftebostäder AB, SKEBO.

Byggnadsbeskrivning

Paviljongen är en stolpverksbyggnad i en våning och har panelklädda väggar med stora, tätspröjsade fönster med vissa rutor i färgat glas. Den består av ett enda rum som på alla fyra sidor är omgivet av verandor och täckt av ett pyramidtak med kineseriinspirerat svängt takfall och spira i toppen. Hela byggnaden är rikt dekorerad med lövsågade, hyvlade och svarvade detaljer, såväl i räcken som i gavelfyllningar och konsoler.

Kulturhistorisk status

Paviljongen är mycket välbevarad. Den förklarades 1988 som byggnadsminne.